

ζει μικρὸν ποταμὸν, μικρὸν ρύακα, μελανὸν, ὅπως τὸ ὄδωρ τῆς Στυγὸς καὶ βρωμερὸν, ὅπως τὸ ὄδωρ ὑπονόμων». Καὶ ὁ ποταμὸς οὗτος τῶν ἀκαθαρσιῶν διαρρέει διὰ συνοικίας πολυανθρώπου. Εἶνε μάλιστα τόσῳ γραφικὴ ἡ συνοικία αὕτη, διακοπομένων τῶν οἰκιῶν ὑπὸ λαχανοκήπων, ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Ἐταιρίας τῆς Ὑγιεινῆς ἀκουσα, λέγει, ἀνεμνήσθη εὑρωπαῖκῶν ἀγροκηπίων, μετὰ τῶν ποταμίσκων, τῶν βιῶν, τῶν χοίρων, τῶν δρνίθων, μετὰ τῶν δένδρων καὶ τῆς χλόης, μετὰ τῶν ἐργαζομένων γονέων καὶ τῶν παιζόντων παιδίων. «Ἡ ὁμοιότης, ἀπερήνυτο ἡ Ἐπιτροπὴ, ἦν ἐντελής, πλὴν τοῦ »χέρος, διτις ἀπέπεμπεν δυσωδίαν ἀνυπόφορον, πλὴν τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἤσαν ωροὶ καὶ κατεσκληκότες, πλὴν τῶν »παιδίων, ἀτικα βρωμερὰ καὶ δύσοσμα, ἔφεραν τὴν νεκρὰν »ζωὴν ἐν τῷ πρωστῷ, λέμφον ἐν ταῖς φλεψὶν ἀντὶ αἷματος, »καὶ τὸν σπληνα κάτω βεβαίως τοῦ δυμφαλοῦ καταβαίνοντα, »νὰν ἐπιτρέπεται νὰ κρίνῃ τις ἐκ τῆς προτεταμένης κοιλίας».

Τί εἶναι αὐτά; Εἶνε ἀπαράλλακτον τὸ ὄλικὸν τῶν δυστυχῶν τῆς Αἴγυπτου, τοὺς ὅποιους ἡ χολέρα θερίζει, θερίζει, ἐνῷ ἡ ὑγειονομικὴ ἐπιτροπὴ ἔξετάζει νὰ βρῇ τὸ μικρόβιον τῆς χολέρας ἐντὸς τῶν ἐξ Ινδίῶν προερχομένων πλοίων!

Θέλετε ν' ἀκούσετε χειρότερα; Θέλετε νὰ σᾶς κάμωμεν νὰ φύγετε οἱ περισσότεροι ἐξ Ἀθηνῶν, οἵσως σωθῶμεν ἐκεῖνοι ποῦ θὰ μείνωμεν;

Πάρκ τὸ δεύτερον νεκροταφείον εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως, ἡ μᾶλλον ἐντὸς τῆς πόλεως, ὑπάρχουν δύο μεγάλοι ἀγροὶ, ὁ μὲν δημόσιος, ὁ δὲ ἴδιωτικός, οἵτινες ἀναπεπταμένοι εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἀποτελοῦσι δύο μεγάλας λεμνας, σχηματιζομένας ἐκ τῶν προϊόντων ἐκείνων τῶν ἀθηναϊκῶν ἀποπάτων δσων τὴν κένωσιν ἐπιτρέπουσιν εἰς τοὺς νυκτεριμόρους. Εἰς τί δύνανται νὰ χρησιμεύσουν αἱ λίμναι αὗται, ἐπιτεκπομένου τὴν πόλι μας τοῦ χολερικοῦ μικροβίου, δύνασθε νὰ φαντασθῆτε δσοι ἀνωτέρω ἀνέγνωτε τὰ ἀξιώματα τοῦ Πεττεκόφερ. «Ἡ μισῆ Ἀθήνα δύναται νὰ πνιγῇ ἐντὸς αὐτῶν!

Ἐχουμεν λοιπὸν ἐντὸς τῆς πόλεως δύο ποταμοὺς ἀφοδευμάτων, δύο λίμνας πλήρεις κοπράνων, καὶ ἔνα ποταμὸν αἴματος—τοῦ Ἰλισσοῦ—προερχόμενον ἐκ τοῦ Σφαγείου. «Τὸ ἐξ αὐτοῦ αἷμα—ἔγραψεν ἡ ἐπιτροπὴ,—φθᾶσαν τὴν κοίτην τοῦ Ἰλισσοῦ τὴν πλατυτάτην διοχετεύεται ἐν αὐτῇ καὶ σχηματίζει λίμνην δμοίαν ἐκείνης, ἦν διατείνονται οἱ Συναξαρισταὶ διτι θά εὔρουμεν ἐν τῇ Κολάσει ἐκ πίσσης.» «Ἀν δώῃ ὁ θεὸς νὰ βρεῖη, ὁ χείμαρρος παρασύρει καὶ τὸ αἷμα ἀν δχι, τοῦθ' ὅπερ εἶναι δ κανῶν, τότε τὸ αἷμα λιμνάζει, σήπεται, γεννοβολᾷ, χολεριᾷ.

Εἶνε λοιπὸν ἡ πρωτεύουσά μας καθ' ὅλα ἔτοιμη νὰ δεχθῇ τὴν χολέραν ἢ δχι;

Καλεσάν

XRONIKA

Εὐτυχῶς ὁ κ. Λομβάδος ἐκινήθη καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὅψιν το διάγραμμα δπερ ἀκριβῶς ἡμεῖς ἔθεσαμεν πρὸ αὐτοῦ· ἦτοι Σφαγεία, παλαιὰν καὶ Νέαν Ἀγοράν. Τώρα δρεῖτε νὰ λάθῃ δψιν τὸ ὑπολειπόμενον μέρος τοῦ διαγράμματος τοῦ Μη Χάνεσαις, ἦτοι τὰς δύο λίμνας ἀκαθαρσιῶν ἐν τῷ Β' Νεκροταφείῳ καὶ τοὺς ποταμοὺς ἀκαθαρσιῶν τῶν δύο ὑπονόμων. Δὲν ἀρκοῦν μόνον διαταγατέ χρειάζεται ἐκτέλεσις πρὸ παντὸς ἀλλοῦ δὲ χρειάζεται παρᾶς. Μὲ κολοφωτιαῖς δὲ μὴ νομίσῃ διτι θὰ τὰ περάσῃ ὁ κ. Λομβάρδος.

Χρειάζεται παρᾶς γὰρ κενωθοῦν αἱ λίμναι τοῦ νεκροταφείου. Παρᾶς νὰ προεκταθοῦν αἱ ὑπόνομοι παρᾶς διὰ νὰ στεγασθοῦν παρᾶς νὰ χύνουν νερό εἰς τὰς ὑπονόμους· καὶ πρὸς τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ χρησιμεύσῃ τὸ νερὸν τοῦ Κεφαλαριοῦ· παρᾶς διὰ νὰ ἀγορασθοῦν κιβώτια, μηχαναὶ, δι' ἀτμοῦ, πῶς διάβολο τάχουν· χρειάζεται ἀστυομικὸς καταναγκασμὸς διὰ τοὺς κατοίκους νὰ προσοῦν εἰς κάθαρσιν τῶν λάκκων των.

Χρειάζεται ἔξετας πόσα φρέστα ἔρχονται εἰς συνάφειαν μὲ βόθρους· χρειάζεται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ἐν τῷ «Αἴώνι» δημοσιευθεῖσα ἔκθεσις τοῦ Καρτανδζόγλου. Καὶ τότε μόνον δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν διτι κάτι ἔκαμεν διτι. Λομβάρδος, ἐκπλύνων τὸ ἔγκλημα τοῦ νὰ διορίσῃ εἰς τὸ πρῶτον Δοιμοκαθαρτήριον τοιούτους ἐπιστάτας καὶ ὑγειονόμους, οἵτινες ἀν ὑπῆρχε χολέρα, βεβαίως θὰ μᾶς τὴν ἔφεραν μέσα ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει.

Τίποτε δὲν ἔγινεν εἰς τὰς σχηματισθείσας λίμνας, δεξαμενὰς καὶ ρυάκια εἰς τὰ κρεοπωλεῖα Τριγγέτα, διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν ἐπι τοῦ καταβρέγματος. Τί περιμένει ὁ κ. Διευθυντής; Δὲν ἔχει χρήματα; «Ἄς ζητήσῃ. Δὲν ἔχει ὅργανα; «Ἄς παραιτηθῇ. «Ἄς σημειώσῃ δὲ διτι καὶ ἐπὶ εὐλογίας, εἰς ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ μέρος, παρετηρήσαν τὰ πλειότερα κρούσματα.

Θέλετε καὶ ἄλλα, διὰ νὰ πεισθῆτε διτι κλητῆρες εἰνε ἀδύνατον δπως πληρόνωνται καὶ δπως στρατολογῶνται νὰ ἐπιστατῶσι τὰ τῆς δημοσίου ὑγείας; Μάθετε διτι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ομήρου ἔνα ψωφίμι ἔκομιστο τὸν αἰώνιον τρεῖς ἡμέρας διαρκῶς, παραπλεύρως δὲ τοῦ ὡραίου καφενείου Κακούστη οἰκόπεδον τοῦ κ. Μαθιᾶ ἀνοικτὸν χρησιμεύεις δεσμὸς χιλίων ἀνοικτῶν ἀποπάτων. Ταῦτα, κύριε Διευθυντά, καὶ νὰ μᾶς γράφετε, παρακαλεσμέν.

Πειραιᾶ. Ιδοὺ τὶ μᾶς στέλλουν καὶ ἐκ Πειραιῶς: Φοβούμεθα τὴν χολέραν ἔξωθεν, ἀλλ' αὐτὴ καλλιεργεῖται, γονιμοποιεῖται εἰς τὴν γείτονα ἡμῶν πόλιν τοῦ Πειραιῶς, ώστε μετ' οὐ πολὺ διόλου παράδοξον νὰ ξεφυτρώσῃ τὸ ἔγκυμονύμενον τέρας, ἐγγάριον, ἀσπιλον, φρέσκο φρέσκο. «Ἐὰν τολμήσῃ τὶς νὰ διείλῃ τὸ στενόν τοῦ κρεωπωλείου, δυνατὸν νὰ τιμωρηθῇ διὰ τῆς ἀσφυξίας· ἀπὸ τῆς προκυμαίας Τσελέπη, μέχρι τῆς βασιλικῆς ἀποβάθρας, βαδίζει τὶς μεταξὺ δύο στίχων διαφόρου δυσωδίας· ἀφ' ἐνδε μὲν ἔχει τὰ βρωμοβάρελα, τὰ σαρδελόζουμα τῶν δψωπαλῶν, καὶ ἀφ' ἐτέρου καρποὺς σεσπότας τῶν δπωροπωλῶν. Τί δὲ νὰ εἰπωμεν καὶ διὰ τὸν μονάκριθον περίπατον τῆς Μουνυχίας; Τὸ ἀπὸ τὸν καφενείου Σουσάννα μέχρι τῆς συνοικίας Τζίλλερ, ὅλον ἔκεινο πασάλιον ἡμικύκλιον, εἶναι ἐσπαρμένον διαφόρων θηγανίσματων, καθιστώντων ἀδύνατον τὴν ἔκεισε προσέγγισιν. «Ασύγγνωστος μὲ τὴν ἀλήθειαν ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀμερηνησία τῶν ἀρμοδίων, καὶ ἡ σιγὴ τῶν δημοσιογραφικῶν ὅργανων ἀξιόμεμπτος.

Πολλοὶ τῶν Ἀνδρίων μᾶς παρακαλοῦσι νὰ συγχαρῶμεν τὸν ἐκ νέου ἐκλεγθέντα Δημάρχον Κορθίου, κ. Νικόλαον Καΐρην, αἰχμαλωτίσαντα καὶ ἐπὶ τῆς πρωτης του δημαρχίας τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συνδημοτῶν του διὰ τῆς τιμίας διαχειρίσεως καὶ τῶν πολλῶν του ἔργων, σχεδὸν

δυσαναλόγων παρὰ τὰς μικρὰς προσόδους τοῦ δήμου. Καὶ ἡμεῖς εἰχομεν ἀναγνώσει τὴν λογοδοσίαν του καὶ διετέθημεν λίαν εὐμενῶς πρὸς αὐτόν.

— Ετελέσθηταν οἱ γάμοι τοῦ κυρίου Δάμπρου Χριστοπούλου ὑαλεμπόρου μετὰ τῆς χαριεστάτης δεσποινίδος Εὐφροσύνης Σεφερλῆ. Εὐχόμεθα τὴν θέρμην τοῦ ιουλίου εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἰσόβιον ἀγάπην των.

— Αναχωρεῖ αὔριον δὲ παιγνιδιάρχης ἐμπορος κ. Ιωάννης Μομφεράτος εἰς Εύρωπην διθεν δὲ θεός ξεύρει τί θὰ μᾶς φέρῃ διὰ νὰ μᾶς σκανδαλίζῃ καὶ νὰ μᾶς πιάνῃ ζωντανοὺς μέσα σε τῆς πεντικοβιτρίναις του.

ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΕΣ ΚΡΕΟΥΡΓΟΙ

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Πύρος, 15 Ιουλίου 1883

Εὔρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ τρυγητοῦ, δεστις φέτος θὰ βραδύνη. Η πόλις μᾶς ως ἐκ τούτου ἔρημοῦται βαθυτόδον, ἀπερχομένων τῶν κτηματιῶν εἰς τὴν ἔξοχήν, ητις ἥδη παρουσιάζει μαγευτικὴν ὄψιν. Η πεδίας τῆς Ἡλείας εἶναι ἀστική τοῦ γλορεά. Η Δήμητρα δὲν ἐδίδαξε τοὺς κατοίκους τὸ ἄρτορον, ἀλλὰ διόνυσος τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου, χλωζούστης μέχρι τοῦ Νοεμβρίου καὶ ἀποφερούσης τὸ νέκταρ, τὸ εὐφράνων κατὰ τὸν ψαλμῳδὸν τὴν καρδίαν, καὶ τὴν καλλιέργειαν ἐπίσης τῆς σταφιδαμπέλου, τοῦ χρυσοφόρου τούτου δενδρίου. Η ἐποχὴ αὕτη εἶναι ἀληθῶς εὐάρεστος εἰς τὰς σταφιδοφόρους ἴδιας ἐπαρχίας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ πάντες καταφεύγουσιν εἰς τὰ σταφιδαμπέλους των, ἔνιοι μὲν πρὸς ἀναψυχὴν, ἄλλοι δὲ ὅπως δρέψωσι τοὺς καρπούς τῶν κόπων των. Εἶναι τῷ ὅντι ἀνάπτυλα καὶ φροντὶς τερπνή, αἴτινες περιβάλλονται ἄμα καὶ μέ τινα φόβον καὶ τρόμον, ἀκατάληπτον ἐμπνέομενον ὁσάκις ὁ οὐρανὸς καλύπτεται ἀπὸ νέφων. Διότι εἴτε

τώρα, εἴτε τὸν Αὔγουστον, δὲ ὁ σταφιδόκαρπος κεῖται ἐν τοῖς ἀλανίοις βρέξει, ή βροχὴ βλάπτει οἰσιωδῶς. Εὔτυχῶς δὲ μως τὴν βλάβην ταύτην, καὶ τὸν φόβον μετριάζει ἡ φυλλόξηρα διότι καὶ ὁ καρπὸς ἀν βραχῆς ἡ φυλλόξηροῦσα Γαλλία θὰ τὸν ἀγοράσῃ.

Ίδου λοιπὸν, ως προέγραφον ἡμῖν, οἱ Ἡλεῖοι ἐν τῇ ἐργασίᾳ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἐκλογικοῦ σάλου. Ίδου οἱ πρὸς ἐνθουσιῶντες, συζητοῦντες καὶ διαπληκτιζόμενοι, προεισι, ποσούχοι, φίλεργοι. Διεσκέδασαν, ἔχορευσαν, ἐμέθυσαν διὰ τὴν νίκην των, εἰπον τὰ λόγγα των, ἥδη ὅμως ἀπεχώρησαν πάσης κομματικῆς διαμάχης, καὶ ἐτράπησαν περὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος. Λαὸς ἄξιος ἐπαίνου καὶ ἐκτιμήσεως. Καὶ ὅμως διὰ τὴν διάχυσιν τῆς χαρᾶς του ἐπὶ τῇ ἀλλαγῇ τοῦ Δημοτικοῦ ἀρχοντος, ἥντινα ἀφατράστως ὑμῖν περιέργαψα, συκοφαντεῖται ὑπὸ τινῶν, καθυβρίζεται, ἔξειδενοῦται. Καὶ εἶναι συκοφαντία στυγερὰ τὸ νὰ παριστάται τόπος τις ὀργιδῶν καὶ κορυβαντιῶν διὰ τοῦτο, καὶ νὰ χαρακτηρίζεται κακούργος ἡ πολυαριθμοτέρα αὐτοῦ μερὶς διὰ τὰ λαμβάνοντα ἐκάστοτε χώραν ἐγκλήματα. Ναί εἶναι τοῦτο καταχθόνιον ἐπινόημα, ταπεινὴ καὶ παιδικὴ ἐκδίκησις κατὰ τῶν κατοίκων αὐτοῦ, διὰ νὰ μη εἴπω ἀνανδρος. Καὶ δύντως δύναται τις ως ταπεινὴν σκέψιν, καὶ χαμαιζῆλον καὶ μοχθηρὸν νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἐν τῇ αὐτόσε ἐφημερίδι «Καρτερία» ἀνταπόκρισιν ἀφηγουμένων ἀληθῆ μὲν γεγονότα, παραμεμορφωμένα ὅμως πρὸς ἔξειτελισμὸν τοῦ τόπου, καὶ ἀνάξια δημοσιεύσεως. Βεβαίως τὴν συνήθη πολυετῆ καὶ πολυχρόνior εἰς τὰ λουτρὰ λατρείας τοῦ σεβαστοῦ φίλου κ. Χρονοπούλου, καὶ διοιμ. Παππασχοινᾶ δὲν δύναμαι νὰ ἀποδώσω εἰς ἐπίθεσιν κορυβαντιώντων, εἰς φόβον ἐμπνευσθέντας ὑπὸ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν ἀντιπάλων διότι οὗτοι καὶ ἐπιφροὴν ἔχουσι καὶ φίλους καὶ ὑπόληψιν καὶ δὲν πτοοῦνται ἀπὸ ἐκφοβήσεις οὐδενός· καὶ ἐν δύναμι τῆς φιλίας ἡμῶν προκαλῶ αὐτοὺς νὰ μὲ διαψεύσωσιν. Απὸ ἔτη πολλὰ βλέπω αὐτοὺς λουομέ-

102 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 102

Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχ. ίδ. ἀριθ. 526)

Εἶχον λάβει τεμάχιον ἀρτου σκληροῦ καὶ δεστοῦν, δὲ τὸν ἀδὼν τὸν ἀνθρωπὸν ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας κατελήφθην ὑπὸ τοῦ φόβου καὶ ἐφυγον ταχέως. Παρηκολούθησεν, ἀλλὰ ἐντρομος ἐφυγα ἐν νέου ἐκ τοῦ θάμνου, εἰς δὲν εἶχον καταφύγει πλησίον τῆς αἰγάς καὶ ἐκρύφθην εἰς πυκνὴν λόχυν παρατηρῶν ἀστράτος τὸν διώκοντά με ἀνθρωπὸν. Αλλὰ δὲν ἐζήτει ἐμὲ οὗτος, ηθελε τὴν αἰγα, τὴν ὅποιαν καὶ φορτωθεὶς ἐλασθε μαζύ του. Εβλεπον μακρόθεν διτὶ ἐσκαψε ἔνα λάκον, ἔρριψεν ἐντὸς τὴν αἰγα καὶ ἐσκέπασεν αὐτὴν μὲ τὸ ἀνωρρυχθὲν χῶμα, μεθ' δὲ πομακρυνθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. Αμέσως ἐξελθὼν ἐκ τοῦ κρυψιοῦ μου ἤλθον καὶ ἐκάθισα κλαίων ἐπὶ τοῦ πληρωθέστος διὰ τοῦ χώματος λάκου. Εἶχον ἐννοήσει διτὶ δὲν ἐμελλον πλέον νὰ ἴδω τὴν λευκὴν μου αἰγα.

Ἐμεινα μόνος καὶ πολὺς χρόνος παρῆλθε μέχρις οὗ συ-

νειθίσω εἰς τὴν ἀπομόνωσίν μου. Απὸ πολλοῦ ἥδη ἐζήτουν μόνος τὴν τροφήν μου, καὶ ἀπέκτησα βαθυτόδον τὴν ἱκανότητα νὰ τὴν εὑρίσκω. Κεί ἐνστίκτου διέκρινα τοὺς καλοὺς καρποὺς ἀπὸ ἔκεινους, τοὺς ὅποιους δὲν ἐπρέπε νὰ ἔγγισω, ηγάπων ποιὸν τὰ χαμαιέρασα, τὰ μοῦρα, τὰ σμέουρα. Δάκνων ὅλα τὰ χόρτα ἀνεκάλυψα ἐν, τὸ ὅποιον μοὶ ἐχρησίμευε πολλάκις εἰς εὐαχήλαν. Τὸ χόρτον τοῦτο εἶχον ἀνεύρει ἐν τῷ λειμῶνι τοῦ Μαρέϊ.

“Εμαθον ν' ἀναρριχῶμαι εἰς τὰ δένδρα, ὅπως εἰμπορῶ νὰ τρώγω τὸ ἐρυθρὸν ἡ μαῦρον κεράσιον, τὰ μῆλα καὶ τὰ ἄπια. Εφ' ὅσον δὲ εὑρίσκον τοιουτοτρόπως τὴν τροφήν μου, ἀπεστρεφόμενη τὴν διδομένην εἰς ἐμὲ. ἐπὶ δλοκλήρους ἐδόμιδας δὲν μετέβαινον εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐτίθετο τὸ τεμάχιον του ἀρτου.

“Ημέραν τινα ἐβυθίσθην εἰς τὸ ὄδωρ τὴν κεφαλὴν ἔχων ἐκτὸς καὶ ἐπινον. Ανελθὼν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐκίνησα τὰς κνήμας καὶ τοὺς βραχίονας καὶ παρετήρησα διτὶ δὲν ἐβυθίζομην, ἀλλὰ διτὶ ἐκρατούμενην ἐπὶ τοῦ ὄδατος. ἐξηκολούθησα οὕτω ταρχττόμενος καὶ κατώρθωσα νὰ φάσω εἰς τὴν ὄχθην καὶ νὰ ἐξέλθω τοῦ ὄδατος. Εγνώριζα νὰ κολυμβῶ, χωρὶς νὰ διδαχθῶ, ὅπως τὰ ζῶα, τὰ ὄποια ἔχουσι τὸ ἐνστίκτον τῆς συντηρήσεως. Ο φόρος, ή ίδεα διτὶ μέλλει τις νὰ ἀπολεσθῇ, παραλύουσι τὰς δυνάμεις· καὶ ἐγώ βεβαίως, ἐάν ἐγνώριζα τὸν κίνδυνον, τὸν ὄποιον διέτρεχον, θα ἐπινγόμην ἐντὸς τοῦ ὄδατος.